

КМАТ імені Сержа
Лифаря

Силабус освітнього компонента
**АНАЛІЗ БАЛЕТНОГО КЛАВІРУ ТА ЧИТАННЯ ОРКЕСТРОВОЇ
ПАРТИТУРИ**
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 024 Хореографія

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус освітнього компонента	Дисципліна циклу вибіркових освітніх компонентів
Обсяг освітнього компонента, кредити ЄКТС/ загальна кількість годин	Нормативний термін навчання - 3 кредити ЄКТС/90 годин 4 курс
Мова викладання	Українська
Навчальний рік	2025/2026
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Балетні клавіри та оркестрові партитури танцювальної музики, що використовуються у навчальній, репетиційній та сценічно-постановочній діяльності у сфері хореографічного мистецтва; принципи їх структурного, формоутворювального та тембрального аналізу, а також основи читання оркестрової партитури балетмейстером.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Формування у здобувачів освіти системних знань і практичних умінь з аналізу балетного клавіру та читання оркестрової партитури, розвиток здатності професійно інтерпретувати музичний текст танцювальних творів, орієнтуватися у складі оркестру та ефективно взаємодіяти з концертмейстером і диригентом у виконавській та постановочній діяльності.
Чому можна навчитися (результати навчання)	ПР09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. ПР11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом. ПР12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності. ПР14. Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	СК04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної). СК06. Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва. СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності. СК09. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.

<p>Ключові слова</p>	<p>балетний клавір; оркестрова партитура; читання партитури; музичний аналіз; музична форма; тембральний аналіз; інструментознавство; симфонічний оркестр; оркестр народних інструментів; диригування; танцювальна музика; музично-хореографічна драматургія; нотний текст; балетмейстерська діяльність; робота з диригентом; концертмейстер.</p>																
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст освітнього компонента: Розділ 1. Балетний клавір як об'єкт музично-хореографічного аналізу Тема 1. Балетний клавір: поняття, функції та сфери застосування у хореографічній практиці. Тема 2. Структура нотного тексту балетного клавіру: системи запису, умовні позначення, скорочення. Тема 3. Тематизм і музична драматургія балетного твору у клавірі. Тема 4. Музична форма в балетній музиці: принципи визначення меж і розділів. Тема 5. Темп, метр і ритмічна організація танцювальної музики. Тема 6. Фактура балетного клавіру та її зв'язок із хореографічною лексикою.</p> <p>Розділ 2. Оркестрова партитура: структура, склад і принципи читання Тема 7. Оркестрова партитура: будова, типи та логіка розташування інструментів. Тема 8. Групи інструментів симфонічного оркестру та їх темброві можливості. Тема 9. Інструменти оркестру народних інструментів у партитурі танцювальної музики. Тема 10. Основні принципи читання оркестрової партитури балетмейстером. Тема 11. Умовні позначення, штрихи, артикуляція та динаміка в партитурі. Тема 12. Співвідношення клавіру та партитури: переклад фактури.</p> <p>Розділ 3. Практика музично-тембрального аналізу в роботі балетмейстера Тема 13. Тембральний аналіз оркестрової тканини балетної музики. Тема 14. Виявлення кульмінацій і драматургічних вузлів у танцювальних творах. Тема 15. Основи диригентської орієнтації для балетмейстера. Тема 16. Робота балетмейстера з диригентом і концертмейстером. Тема 17. Комплексний аналіз фрагментів балетних творів (навчальний репертуар). Тема 18. Практичне читання оркестрових партитур у контексті постановочної роботи.</p> <p style="text-align: center;">Зміст курсу узгоджується з програмними результатами навчання (ПР) та загальними (ЗК) та спеціальними компетентностями (СК) освітньої-професійної програми "Хореографія".</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Розділ освітнього компонента</th> <th style="text-align: center;">СК</th> <th style="text-align: center;">ПР</th> <th style="text-align: center;">Узгодженість із тематичним змістом</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Тема 1. Балетний клавір: поняття, функції та сфери застосування</td> <td>СК04, СК07</td> <td>ПР09, ПР12</td> <td>Формує понятійний апарат та первинні навички аналізу балетного клавіру у професійній діяльності.</td> </tr> <tr> <td>Тема 2. Структура нотного тексту балетного клавіру</td> <td>СК04, СК09</td> <td>ПР09, ПР12</td> <td>Розвиває вміння читати нотний текст, розпізнавати умовні позначення та структуру клавіру.</td> </tr> <tr> <td>Тема 3. Тематизм і музична драматургія балетного твору</td> <td>СК07, СК09</td> <td>ПР12, ПР14</td> <td>Формує здатність виявляти драматургію музичного</td> </tr> </tbody> </table>	Розділ освітнього компонента	СК	ПР	Узгодженість із тематичним змістом	Тема 1. Балетний клавір: поняття, функції та сфери застосування	СК04, СК07	ПР09, ПР12	Формує понятійний апарат та первинні навички аналізу балетного клавіру у професійній діяльності.	Тема 2. Структура нотного тексту балетного клавіру	СК04, СК09	ПР09, ПР12	Розвиває вміння читати нотний текст, розпізнавати умовні позначення та структуру клавіру.	Тема 3. Тематизм і музична драматургія балетного твору	СК07, СК09	ПР12, ПР14	Формує здатність виявляти драматургію музичного
Розділ освітнього компонента	СК	ПР	Узгодженість із тематичним змістом														
Тема 1. Балетний клавір: поняття, функції та сфери застосування	СК04, СК07	ПР09, ПР12	Формує понятійний апарат та первинні навички аналізу балетного клавіру у професійній діяльності.														
Тема 2. Структура нотного тексту балетного клавіру	СК04, СК09	ПР09, ПР12	Розвиває вміння читати нотний текст, розпізнавати умовні позначення та структуру клавіру.														
Тема 3. Тематизм і музична драматургія балетного твору	СК07, СК09	ПР12, ПР14	Формує здатність виявляти драматургію музичного														

		матеріалу для хореографічної інтерпретації.
Тема 4. Музична форма в балетній музиці	СК07, ПР12, СК09 ПР14	Навчає визначати форму та її зв'язок із побудовою хореографічного твору.
Тема 5. Темп, метр і ритмічна організація	СК04, ПР09, СК09 ПР12	Розвиває навички аналізу метроритмічних параметрів танцювальної музики.
Тема 6. Фактура балетного клавіру	СК07, ПР12, СК09 ПР14	Формує вміння співвідносити фактуру музики з хореографічною лексикою.
Тема 7. Оркестрова партитура: будова і логіка	СК04, ПР09, СК09 ПР12	Забезпечує розуміння структури партитури та принципів її організації.
Тема 8. Групи інструментів симфонічного оркестру	СК04, ПР09, СК06 ПР11	Формує знання інструментального складу та тембрових можливостей оркестру.
Тема 9. Інструменти оркестру народних інструментів	СК04, ПР09, СК06 ПР11	Розширює уявлення про темброву палітру оркестрів різних типів.
Тема 10. Принципи читання оркестрової партитури	СК06, ПР11, СК09 ПР12	Формує практичні навички читання партитури балетмейстером.
Тема 11. Позначення, штрихи, артикуляція, динаміка	СК04, ПР09, СК09 ПР12	Навчає інтерпретувати виконавські позначення партитури.
Тема 12. Співвідношення клавіру та партитури	СК07, ПР12, СК09 ПР14	Формує здатність співвідносити різні види нотного тексту у постановочній роботі.
Тема 13. Тембральний аналіз оркестрової тканини	СК07, ПР12, СК09 ПР14	Розвиває навички тембрового аналізу для хореографічної інтерпретації.
Тема 14. Кульмінації та драматургічні вузли	СК07, ПР12, СК09 ПР14	Формує вміння визначати драматургічні опорні точки твору.
Тема 15. Основи диригентської орієнтації	СК06, ПР11, СК07 ПР14	Забезпечує базові навички професійної взаємодії з диригентом.
Тема 16. Робота балетмейстера з диригентом і концертмейстером	СК06, ПР11, СК07 ПР14	Формує компетентність професійної комунікації у постановочному процесі.
Тема 17. Комплексний аналіз фрагментів балетів	СК07, ПР12, СК09 ПР14	Інтегрує аналітичні вміння у практику роботи з репертуаром.
Тема 18. Практичне читання партитур у постановочній роботі	СК06, ПР11, СК09 ПР14	Закріплює практичні навички читання партитури в професійній діяльності.
Таблиця відображає узгодженість тем освітнього компоненту з визначеними спеціальними компетентностями (СК) та програмними результатами навчання (ПР) освітньої програми. Для кожної теми визначено домінантні компетентності та результати, формування яких забезпечується відповідним тематичним змістом.		

	<p>Представлене співвідношення має інтегративний характер: окремі теми можуть опосередковано сприяти формуванню ширшого спектра компетентностей і ПР, однак у таблиці зафіксовано передусім ті, що формуються цілеспрямовано й підлягають оцінюванню в межах освітнього компоненту.</p> <p>Така структуризація забезпечує прозорість логіки викладання, послідовність формування фахових умінь здобувачів освіти та відповідність змісту освітнього компоненту вимогам освітньої програми.</p> <p>Види занять: лекції, самостійна робота.</p> <p>Методи навчання: словесні (пояснення, інструктаж); наочні (демонстрація нотних прикладів, партитур); практичні (аналітичні вправи, читання клавіру та партитури); проблемно-пошукові; кейс-метод; самостійна робота здобувачів освіти.</p> <p>Форми навчання: очна</p>
Пререквізити	Історія музичного мистецтва. Історія хореографічного мистецтва. Історія драматичного театру та сценографія.
Пореквізити	Знання, уміння та навички, набуті під час вивчення освітнього компоненту, використовуються у процесі опанування освітніх компонентів постановочного та аналітичного спрямування, зокрема під час вивчення ОК «Мистецтво балетмейстера», проходження переддипломної практики, а також у подальшій виконавській, балетмейстерській і викладацькій діяльності у сфері хореографічного мистецтва.
Інформаційне забезпечення	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гайдено А. П. Інструментознавство та основи теорії інструментування : підручник. — Харків : Майдан, 2010. — 156 с. 2. Голючек М. С. Основні прийоми володіння технікою диригування : навч.-метод. посіб. — Київ : ДНМЦЗКМО, 2020. — 75 с. 3. Вовк Р. А. Інструментознавство : оркестрові духові та ударні інструменти : навч. посіб. — Київ : ДКС Центр, 2012. — 167 с. 4. Українська музика. Оркестрові партитури. Ч. 1 / упоряд. Є. Корницький. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. — 256 с. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Farnham, Alice. <i>In Good Hands: The Making of a Modern Conductor.</i> — London: Faber & Faber, 2023. 2. McAdams, Stephen. Factors Contributing to Instrumental Blends in Orchestral Excerpts // <i>Music & Science</i>, 2025. 3. De Caro, Marco. The Ethical Model of Orchestra Conducting // <i>Journal of Music Education</i>, 2024. 4. Bangalter, Thomas. <i>Mythologies</i> (балетна партитура). — Paris: Opéra de Bordeaux, 2022.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Кабінет 111, ноутбук, TV, wi-fi.
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	<p style="text-align: center;">Методи оцінювання та контролю</p> <p>Поточний контроль (60%): усне опитування; перевірка аналітичних завдань; практичні роботи (аналіз балетного клавіру, читання партитури); тестування; оцінювання активності на заняттях; презентації.</p> <p>Підсумковий контроль (40%): залік (комплексне практично-теоретичне завдання: аналіз фрагмента балетного клавіру та читання оркестрової партитури).</p> <p>Форми контролю: поточний, модульний, підсумковий. Робота на лекційних заняттях — 24 бали</p>

Вид діяльності	Макс. бали
Усне опитування, участь в обговореннях	8
Робота з нотними прикладами на занятті	8
Міні-тести / експрес-контроль	8
Разом	24

Практичні аналітичні завдання — **20 балів**

Вид діяльності	Макс. бали
Аналіз фрагмента балетного клавiру	10
Читання та первинний аналіз партитури	10
Разом	20

Самостійна робота (СРС) — **16 балів**

Вид діяльності	Макс. бали
Індивідуальне аналітичне завдання	8
Підготовка презентації / кейсу	4
Опрацювання партитур (контрольні завдання)	4
Разом	16

Підсумок поточного контролю

Складник	Бали
Робота на лекціях	24
Практичні завдання	20
Самостійна робота	16
Разом поточний контроль	60

Підсумковий контроль — 40 балів

Залік:

комплексне практично-теоретичне завдання:

- аналіз фрагмента балетного клавiру
- читання оркестрової партитури
- відповіді на теоретичні питання

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Робота на лекційних заняттях (макс. 24 бали)

Високий рівень (20–24 бали):

здобувач освіти демонструє системні знання термінології, вільно орієнтується у нотному матеріалі, активно бере участь в обговореннях, правильно виконує експрес-завдання.

Достатній рівень (15–19 балів):

знання в основному повні, допускаються поодинокі неточності; участь у роботі заняття регулярна, завдання виконуються з незначними помилками.

Середній рівень (10–14 балів):

знання фрагментарні, відповіді неповні; участь епізодична; у виконанні завдань наявні помилки.

Низький рівень (0–9 балів):

суттєві прогалини у знаннях, пасивність на заняттях, невиконання більшості поточних завдань.

Практичні аналітичні завдання (макс. 20 балів)**Високий рівень (17–20 балів):**

аналіз балетного клавіру та партитури виконано коректно і повно; здобувач обґрунтовано визначає форму, тематизм, темброві особливості, демонструє самостійність висновків.

Достатній рівень (13–16 балів):

завдання виконано правильно, але з окремими неточностями у термінології або висновках.

Середній рівень (9–12 балів):

аналіз поверховий; допущено помилки у визначенні елементів музичної мови; висновки частково обґрунтовані.

Низький рівень (0–8 балів):

завдання виконано неправильно або неповно; відсутнє розуміння структури музичного тексту.

Самостійна робота (макс. 16 балів)**Високий рівень (13–16 балів):**

робота виконана повністю і своєчасно; матеріал опрацьовано глибоко; презентація або аналітичне завдання має логічну структуру та коректну термінологію.

Достатній рівень (10–12 балів):

завдання виконано в повному обсязі з незначними недоліками оформлення або аналізу.

Середній рівень (6–9 балів):

робота частково відповідає вимогам; аналіз поверховий; є помилки.

Низький рівень (0–5 балів):

завдання не виконано або виконано формально з істотними помилками.

Критерії підсумкового контролю (залік, 40 балів)**Високий рівень (34–40 балів):**

здобувач освіти комплексно аналізує фрагмент балетного клавіру, правильно читає партитуру, аргументовано відповідає на теоретичні питання та демонструє професійне мислення балетмейстера.

Достатній рівень (26–33 бали):

завдання виконано правильно, але є окремі неточності у читанні партитури або поясненнях.

Середній рівень (16–25 балів):

розуміння матеріалу часткове; допущено помилки в аналізі та термінології.

Низький рівень (0–15 балів):

відсутнє цілісне розуміння музичного тексту; значні помилки у виконанні завдання.

Оцінювання результатів навчання

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену із урахуванням поточного оцінювання, а також виконання всіх видів самостійної роботи.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	За шкалою ECTS	За національною системою	Характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти
90 - 100	A	відмінно	Здобувач освіти вільно читає балетний клавир і оркестрову партитуру, демонструє глибокий музично-хореографічний аналіз, коректно оперує професійною термінологією, робить самостійні аргументовані висновки.
82-89	B	дуже добре	Матеріал засвоєно повністю; читання партитури правильне, аналіз логічний, але є поодинокі неточності у деталях або термінології.
74-81	C	добре	Здобувач освіти розуміє основні принципи аналізу клавіру та партитури, але допускає окремі помилки у визначенні форми, тембру або позначень.
64-73	D	задовільно	Є загальне розуміння нотного матеріалу; аналіз частково поверховий; читання партитури уповільнене або з помилками.
60-63	E	достатньо	Мінімально необхідні знання сформовано; здобувач освіти з труднощами орієнтується у клавирі та партитурі; потребує подальшого вдосконалення.
35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	Фрагментарне розуміння музичного тексту; значні помилки в аналізі; практичні навички читання партитури недостатні.
0–34	F	незадовільно	Відсутні базові знання і вміння; здобувач освіти не володіє

			(з обов'язковим повторним вивченням)	навичками аналізу клавiру та читання партитури.
Кафедра	Хореографiчних та мистецьких дисциплiн			
Укладач	САВАСТРУ НАТАЛIЯ IВАНIВНА Посада: доцент Вчене звання: вiдмiнник освiти України Науковий ступiнь: Профайл викладача: https://dance-academy.kiev.ua/akademiya/kafedra-teoretychnoyi-pidhotovky/nataliya-ivanivna-savastru-naukovo-pedahohichnyy-pratsivnyk Тел.: +380995616750 E-mail: nataliasavastru@gmail.com Робоче мiсце: кабiнет заступника директора з науково-методичної роботи (115)			
Оригiнальнiсть навчальної дисциплiни	Авторський курс			
Дата затвердження Вченою радою	Протокол № 4 вiд 14.04.2025 р.			